
Vanaf 1 januari 2011 is de elektronische maaltijdcheque een feit

KB 12 oktober 2010 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden en erkenningsprocedure voor uitgevers van maaltijdcheques in een elektronische vorm, tot uitvoering van artikelen 183 tot 185 van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, BS 23 november 2010

KB 12 oktober 2010 tot wijziging van artikel 19bis van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, BS 23 november 2010

De wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen heeft de wettelijke basis gelegd voor de uitgifte van elektronische maaltijdcheques (zie *SoCompact* nr. 51-2009). Om dat systeem operationeel te maken, waren wel nog een aantal uitvoeringsbesluiten nodig. Die uitvoeringsbesluiten, het zijn er 2, werden afgelopen dinsdag in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Het eerste besluit bepaalt de voorwaarden waaronder en de procedure volgens dewelke de uitgevers van elektronische maaltijdcheques kunnen erkend worden, alsook hoe die erkenning kan worden ingetrokken of kan vervallen. Het tweede besluit wijzigt de bepaling in het uitvoeringsbesluit van de RSZ-Wet dat de voorwaarden heeft vastgelegd waaronder maaltijdcheques zijn vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen.

Hoe werkt het systeem van de elektronische maaltijdcheques?

Het systeem van de elektronische maaltijdcheques werkt met een *erkende uitgever*, een *maaltijdchequerekening* en een *betaalkaart*.

Anders dan papieren maaltijdcheques en ecocheques, mogen elektronische maaltijdcheques enkel ter beschikking worden gesteld door een *uitgever* gezamenlijk erkend door de ministers die bevoegd zijn voor sociale zaken, werk, zelfstandigen en economische zaken.

De *maaltijdchequerekening* is een databank waarop voor een werknemer een aantal elektronische maaltijdcheques zullen worden opgeslagen. Die rekening wordt beheerd door een erkende uitgever van maaltijdcheques. De elektronische maaltijdcheques worden iedere maand, in één of meer keren, gecrediteerd op de maaltijdchequerekening van de werknemer volgens het aantal dagen van die maand waarop de werknemer vermoedelijk prestaties zal verrichten.

Betalen met elektronische maaltijdcheques gebeurt via een *betaalkaart*, een soort bankkaart, in de bestaande betaalautomaten met een pincode. De betaalkaart is gratis voor de werknemer. Hij kan de kaart laten blokkeren in geval van verlies of diefstal.

De betalingstransacties met elektronische maaltijdcheques aan een handelaar worden online verwerkt bij de uitgever. De uitgever crediteert de handelaar uiterlijk twee bankwerkdagen na een elektronische transactie.

Wordt de papieren maaltijdcheque door de elektronische maaltijdcheque afgeschaft?

Nee, zowel de papieren als de elektronische versie blijven minstens in een eerste fase naast elkaar bestaan.

Wat is de geldigheidsduur van de elektronische maaltijdcheque?

Net als die van de papieren maaltijdcheque is de geldigheidsduur van de elektronische maaltijdcheque beperkt tot 3 maanden te rekenen vanaf het ogenblik dat de elektronische maaltijdcheque op de maaltijdchequerekening wordt geplaatst.

De werknemer krijgt automatisch een bericht een week vóór de geldigheid van de maaltijdcheque verval.

Voor welke aankopen mag de elektronische maaltijdcheque gebruikt worden?

Zoals de papieren maaltijdcheque mag ook de elektronische maaltijdcheque enkel worden gebruikt ter betaling van een eetmaal of voor de aankoop van verbruiksklare voeding.

Is de elektronische maaltijdcheque fractioneerbaar?

De werknemer kan zijn maaltijdcheques opsplitsen. Als hij 5 euro uitgeeft terwijl 1 maaltijdcheque goed is voor 7 euro, moet de handelaar geen geld teruggeven. De 2 euro blijft gewoon staan op de rekening voor een volgende aankoop. Handelaars moeten dus geen geld teruggeven.

Onder welke voorwaarden zijn elektronische maaltijdcheques vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen?

Naast de voorwaarden die ook gelden voor de papieren maaltijdcheques (zie www.sociaalcompendium.be), dient de elektronische maaltijdcheque gelijktijdig aan de volgende voorwaarden te voldoen opdat hij vrijgesteld zou zijn van socialezekerheidsbijdragen.

- Het aantal elektronische maaltijdcheques en het brutobedrag ervan, verminderd met het persoonlijk aandeel van de werknemer, worden vermeld op de *loonafrekening*.
- Vóór het gebruik van de elektronische maaltijdcheques kan de werknemer (met zijn betaalkaart) het saldo en de geldigheidsduur nagaan van de maaltijdcheques die hem werden toegekend en die nog niet gebruikt werden.
- De keuze voor elektronische maaltijdcheques wordt geregeld via een ondernemings-CAO, eventueel gesloten binnen het kader van een sectorale CAO.

Kan een dergelijke overeenkomst niet worden gesloten bij gebreke van een vakbondsafvaardiging of gaat het om een personeelscategorie waarvoor het niet de gewoonte is CAO's te sluiten, dan wordt de keuze voor elektronische maaltijdcheques geregeld door een individuele schriftelijke overeenkomst.

De modaliteiten van de omkeerbaarheid van de keuze en de modaliteiten en de termijnen van de verandering van de uitbetalingswijze van de maaltijdcheques worden vastgesteld bij ondernemings-CAO, eventueel gesloten binnen het kader van een sectorale CAO, of in het arbeidsreglement wanneer de keuze voor elektronische maaltijdcheques geregeld is door een individuele schriftelijke overeenkomst.

Indien geen CAO, noch een bepaling in het arbeidsreglement de modaliteiten van de omkeerbaarheid van de keuze regelt, geldt de keuze voor elektronische maaltijdcheques voor minstens 3 maanden.

De werkgever en de werknemer kunnen hun keuze ook altijd veranderen mits zij een opzegtermijn van 1 maand in acht nemen. Die opzegtermijn begint te lopen de eerste dag van de maand volgend op die waarin kennis van de opzegging is gegeven.

- De elektronische maaltijdcheques kunnen enkel ter beschikking gesteld worden door een erkende uitgever.
- Het gebruik van de elektronische maaltijdcheques mag geen kosten voor de werknemer teweegbrengen, behalve in geval van diefstal of verlies van de betaalkaart.

De voorwaarden waaronder aan de werknemer kosten kunnen aangerekend worden bij verlies of diefstal van de betaalkaart, moeten worden vastgesteld bij CAO op sectoraal of ondernemingsvlak, of in het arbeidsreglement wanneer de keuze voor elektronische maaltijdcheques geregeld is door een individuele schriftelijke overeenkomst. In ieder geval kan de kost van de vervangende betaalkaart in geval van diefstal of verlies de nominale waarde van 1 maaltijdcheque niet overschrijden.

Alle elektronische maaltijdcheques die niet voldoen aan de 5 opgesomde voorwaarden, worden voor de heffing van socialezekerheidsbijdragen als loon beschouwd.

Ester Van Oostveldt.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in het Sociaal Compendium 10-11, hét standaardwerk van het Belgisch arbeids- en socialezekerheidsrecht (www.sociaalcompendium.be)
